

“O vaxt maaş yox idi, amma həvəs var idi”

Cəfər Namiq Kamal: “Gərək sənətindən beşəlli yapışasan ki, onun peşəkari olasan”

Balacılıqdan qardaşı ilə müxtəlif tamaşalardan, kinolardan rollar oynamağı sevib. Hələ məktəbə getməmişdən əvvəl qardaşı ilə birgə evdə, ailədaxili qonaqlıqlarda Məşədi İbad, hambal və digər rolları oynayıb. 10 yaşından isə artıq səhnəyə çıxıb. Pionerlər Evinin səhnələşdirdiyi “Anacan” tamaşasında internatda oxuyan oğlan rolunu canlandırır. Beləcə, professional səhnəyə addım-addım yaxınlaşır. Müsahibimiz Azərbaycan Milli Dram Teatrının aktyoru, Xalq artisti, Prezident mükafatçısı Cəfər Namiq Kamaldır.

“İLHAMLA MƏŞƏDİ İBADI, HAMBALI OYNAYIRDIQ”

C.N.Kamal 1950-ci ildə Bakıda dünyaya göz açıb. Atası mühəndis, anası evdar qadın olub. Ailədə üç qardaşın ortancılıdır. Hələ məktəbə getməmişdən aktyor sənəti onu özünə cəlb edib. Deyir ki, özündən bir yaş böyük qardaşı İlhamla (İlham Namiq Kamal - L.M.) birlikdə evdə tamaşalardan parçalar oynamağı xoşlayıblar: “Nə nəslimizdə aktyor olmuşdu, nə də bizi heç kim buna məcbur etmədi. Balaca vaxtı Məşədi İbad, hambal rollarına girməyi sevirdik. Ailəvi qonaqlıqlar olanda çörək yeyəndən sonra başlayan bədii hissədə İlhamla birlikdə çıxış edirdik. Bizim öz repertuarımız var idi. Bu, məktəbə getmədiyimiz dövrləri əhatə edir”.

PİONERLƏR EVİNDƏN BAŞLAYAN YOL

Dördüncü sinifdə isə direktorla orta yaşlı bir kişinin siniflərinə daxil olması onun aktyor sənəti ilə professional şəkildə məşğul olmasına yol açır: “Sinfimizə gələn orta yaşlı kişi Pionerlər Evinə müəyyən rolları oynamaq üçün həvəskar lazım olduğunu dedi. Kimin aktyorluğa həvəsi olduğunu soruşdu. Əlimi qaldırdım. Sonradan bildim ki, həmin kişi də əməkdar artist Məmmədəğa Dadaşov imiş. Məni səhnəyə gətirən Məmmədəğa Dadaşovla sonralar 25 il professional səhnədə çiyin-çiyinə işləmişəm”.

Pionerlər Evinde Yusif Əzimzadənin “Anacan” pye-

sini səhnələşdirəndə 4-cü sinif şagirdi Cəfər internatda oxuyan bir uşağın rolunu oynayır. Tamaşadakı rolları oynamaq üçün həvəskar az olduğundan Cəfər qardaşı İlhamın da aktyorluğa maraq göstərdiyini bildirir və həvəskar kimi tamaşada iştirak edə biləcəyini deyir. Tamaşanın rejissoru razılaşır və sabahısı Cəfər qardaşı ilə əl-ələ tutub Pionerlər Evinə gedir. İlham da rol verir. Beləcə, kiçik qardaşının sayəsində İlham Namiq Kamal da 5-ci sinifdən aktyorluğun sirlərini peşəkarlardan öyrənməyə başlayır: “Pionerlər Evi Gənc Tamaşacılar Teatrının binasını icarəyə götürür və tamaşalarımızı orada oynayırdıq. Valideynlərimiz də gəlib rol oynadığımız tamaşalara baxırdı”.

“KİTABXANADAN 7-8 KİTABLA ÇIXIRDIM”

Tamaşalarda rol almasına baxmayaraq, orta məktəbdə də dərslərini yaxşı oxuyub: “3-4 kitabxanaya üzv idim. Kitabxanaçılar məni tanıdıqlarından kitab təklif etməkdilər. Çünki hansı kitabı deyirdilərsə, oxuduğumu bildirirdim. Buna görə kitabı özüm seçirdim. Rəfləri axtara-axtara oxumadığım kitablardan 7-8-ni yığıb oradan çıxırdım. Bir həftəyə kitabları oxuyub qaytarır və başqalarını götürürdüm”.

“MAAŞ YOX İDİ, HƏVƏS VAR İDİ”

15 yaşına qədər Pionerlər Evinde rollar alan C.N.Kamal, sonra Lütfi Məmmədbəyovun Xalq Teatrına üz tutur: “Burada elə tamaşalar oynayırdıq ki, birbaşa canlı efirdə göstərilirdilər. Bu sənətin xəstəsi idik. Bütün günü meşq edirdik. Mənim həmyaşdığım olan aktyorların hamısı həmin teatrda çıxış edirdilər. Xalq Teatrı professional teatrlarla rəqabət aparmaq gücündə idi. Maaş yox idi, amma həvəs var idi. Təəssüflənirəm ki, indi gənclərimizdə hər şey var, həvəs yoxdur”.

“QADINLAR TEATRDA BİR-BİRLƏRİNƏ ACIO VERƏRDİ”

Gözünü açandan bu sənətdə olduğunu deyən müsahibimiz bildirdi ki, atasının onların aktyorluq sənətini seçməyinə münasibəti çox yaxşı olub: “Atam bu sənəti qiymətləndirirdi. Artistləri adbaad tanıyırdı. O vaxt tamaşaçılar tamaşaları əzbər bilirdilər. Camaat teatra, aktyora vurğun idi. Atamda gözəl yumor hissi var idi. Bir kəlməsinə adamlar bir sutka güldürdülər. Anamla birgə bizim xəbərimiz olmadan biletdən alıb oynadığımız tamaşalara baxardı. O vaxt qadınlar teatra geyinmək üçün xüsusi paltar tikdirirdi. İndi fəhlə paltarında da teatra gedirlər. Amma o vaxt teatra getdiyi günü tamaşaçı bayram günü kimi hiss edirdi. O vaxt insanlar filan gün tamaşaya

baxmağa gedəcəklər deyə həftələrlə hazırlaşardılar. Qadınlar teatrın foyesində çıxıb gəzər, geyimləri, bəzək-düzəkləri ilə bir-birinə açıq verərdilər”.

“İNSTITUTDAN, SADƏCƏ, DİPLOM ALDIM”

Orta məktəbi bitirib indiki Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə daxil olur. İşlədiyi üçün axşam şöbəsində oxuyur: “Xalq Teatrında işim mənim üçün institutda keçilən dərslərdən daha önəmli idi. Mən institutdan, sadəcə, diplom almışam. 9-cu sinifdə Xalq Teatrında həvəskar olduğum vaxtlar özümdən böyükləri İncəsənət İnstitutuna hazırladırdım. Kiçik yaşlarımdan tamaşalarda o qədər oynayırdım ki, onlara şeiri, monoloqu necə deməyi, etüd öyrədirdim”.

“VALİDEYNLƏRİMƏ YÜK OLMAQ İSTƏMİRDİM”

İnstitutda oxuya-oxuya telestudiyada rejissor köməkçisi işləyir: “İstəmərdim valideynlərimə yük olum. İşləyib maddi problemlərimi özüm həll edirdim. Mən də cavan idim, yaşlarımda kimi valideynlərimdən nələrsə istəyə bilirdim. Amma gücüm nəyə çatırdısa, onu edirdim, heç kimin geyimində də gözüm olmurdu. Dövrən başqa dövrən idi. Çit də geyinirdin səni ələ salmırdılar, bez də... İndi adamı geyimi ilə ölçürlər”.

“TEATR EPİDEMİYASI CANIMIZA DÜŞMÜŞDÜ”

Qeyd edək ki, C.N.Kamal bir müddət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində dərs deyib: “Gördüm tələbələrə aktyorluğa maraq yoxdur, işdən çıxdım. Bilsəm ki, məndən nəse öyrənmək istəyirlər, adam canını qoyar. Amma tələbələrin fikri dağda-dərədə olur. Soruşanda ki, necə oldu İncəsənət Universitetinə üz tutdunuz, balaları az olduğuna görə sənədlərini sözügedən təhsil ocağına verdiklərini bildirirlər. Məqsədləri aktrisa, aktyor olmaq yox, diplom almaqdır. Teatrda işləmək istəyənlərdə də bizim dövrümüzdəki yanğı yoxdur. Əksəriyyəti “yola verir”. Hansı ki, onların dəridən-qabıqdan çıxmalı, işləməli, özlərini sübut etməli vaxtlarıdır. İndiki tələbələrdən fərqli olaraq, teatr epidemiyası bizim canımıza düşmüşdü. Hamımız xəstələnmişdik”.

“GƏRƏK SƏNƏTİNİN PEŞƏKARI OLASAN”

Aktyorluğun abırlı, gözəl sənət olduğunu deyən müsahibimiz bu sənətin arxasınca gedənlərin abırlı, tərbiyəli olmasını vacib sayır: “Gənclərin üreyində yanğı varsa, ömürlərini bu ömür qısaldan sənətə həsr etmək istəyirlərsə, gəlsinlər. Yoxsa bir də ayılacaqlar ki, 60 yaşları var, hələ sənətdə niyə tuturlar, tamaşada bir kəlimə söz deyirlər, qaçıqı rolunu oynayırlar. Nəvələri də deyir ki, babaları teatrda işləyir, yaxşı baş əyir, çay gətirir. Buna görə nə işlə məşğul olursan ol, gərək sənətdən beşəlli yapışasan ki, onun peşəkari olasan”.

Lalə MUSAQIZI